

Erhvervsstyrelsen

Sendt til postmar@erst.dk

6. september 2024

Norlys-koncernens bemærkninger til Erhvervsstyrelsens udkast til produktmarkedsafgrænsning for marked 1: Engrosmarkedet for lokal netadgang på et fast sted

Generelle bemærkninger

Erhvervsstyrelsen har den 8. juli udsendt en høring om styrelsens udkast til produktmarkedsafgrænsning for marked 1.

Norlys takker for muligheden for at give bemærkninger til udkastet om produktmarkedsafgrænsning og ser generelt frem til at bidrage til processen frem mod 2026. Styrelsen vil i arbejdet med at vurdere konkurrencesituationen på bredbåndmarkederne skulle balancere en række hensyn, herunder ikke mindst behovet for at fremme effektive investeringer og innovation i ny og forbedret infrastruktur til gavn for slutbrugerne.

Det er indledningsvist værd at bemærke, at selvom fiberdækningen i 2023 omfattede ca. 80 pct. af de danske husstande, og den samlede fiber/coax-dækning samme år dækkede 96 pct., så er der fortsat behov for massive investeringer i den digitale højhastighedsinfrastruktur. Ikke alene i forhold til at få udrullet en fremtidssikret digital infrastruktur til de adresser, der ikke i dag er dækket. Men i særdeleshed også i forhold til at sikre og opgradere eksisterende infrastruktur, så den digitale infrastruktur også i fremtiden kan være et solidt og bæredygtigt fundament for det digitale danske velfærdssamfund.

I den forbindelse er der ikke tvivl om, at stabile, forudsigelige og langsigtede rammevilkår, der sikrer et markedsbaseret afkast på fiberinfrastrukturen, er helt afgørende.

Detailforholdene på det danske bredbåndsmarked og afgrænsningen af detailmarkedet

Norlys har nærlæst Erhvervsstyrelsens analyse af detailforholdene på det danske bredbåndsmarked samt genlæst resultaterne af den forbrugerundersøgelse, Erhvervsstyrelsen gennemførte tidligere på året.

Det datagrundlag, analysen baserer sig på, afspejler generelt et grundigt forarbejde, dels hvad angår Erhvervsstyrelsens egen dataindsamling, dels hvad angår Erhvervsstyrelsens anvendelse af Klimadatastyrelsens telestatistik.

Norlys noterer sig dog, at datagrundlaget primært dækker perioden 2021-2023, ikke 1. halvår 2024, og at Erhvervsstyrelsen kun i begrænset omfang forholder sig til den sandsynlige, fremadrettede markedsudvikling.

Norlys gør i den sammenhæng opmærksom på, at selvom Erhvervsstyrelsens markedsanalyse skal tage *udgangspunkt* i de eksisterende markedsforhold, skal *perspektivet* i markedsanalysen være fremadrettet¹, og substitutionen mellem produkterne vurderes over den næste analyseperiode² – for denne markedsanalyse; perioden 2027-2032.

For at kunne vurdere substitutionen mellem produkterne i perioden 2027-2032 bliver det afgørende, at markedsundersøgelsen løbende opdateres, og at undersøgelsen kontinuerligt forholder sig til den allernyeste data.

F.eks. viser de seneste analyser fra den daværende Styrelse for Dataforsyning og Infrastruktur fra 2024, at 38 % af de husstande, der har mulighed for dækning ved 5G, kan opnå dækning på mindst 1000 Mbit/s via 5G mobilt bredbånd.

Norlys noterer sig derfor også med tilfredshed, at Erhvervsstyrelsen selv gør opmærksom på, at produktmarkedsafgrænsningen først er endelig, når der træffes markedsafgrænsninger, og at Erhvervsstyrelsen vil tage branchens bemærkninger i betragtning i den videre proces, jf. Erhvervsstyrelsens udkast, side 2.

Norlys følger selv markedsudviklingen tæt og oplever en stigende konkurrence mellem 5G via router, samt coax- og fiber-baserede bredbåndsprodukter, navnlig siden starten af 2024.

Norlys har først og fremmest konstateret, at der er en markant medieomtale og markedsføring, som italesætter 5G som et højhastighedsprodukt, der med hensyn til hastighed og kvalitet kan matche coax og fiber.

For så vidt angår konkurrencen mellem fiber og 5G på detailniveau, konstaterer Norlys desuden, at prispunktet for 5G generelt er lavere end for fiber, hvilket Erhvervsstyrelsens egen analyse også viser, jf. Erhvervsstyrelsens udkast, side 8, ff. Hertil kommer, at salgs- og installationsprocessen for 5G, sammenlignet med fiber, generelt er mere enkel og ikke lige så tidskrævende.

Endelig konstaterer Norlys, at Erhvervsstyrelsens forbrugerundersøgelse (Q25) viser, at 39 % af de husstande, som i dag har bredbånd via fibernet, ville vælge 5G som bredbåndsteknologi, hvis alle teknologier undtagen den, husstanden havde i dag, var tilgængelige på adressen, uagtet pris. Til sammenligning valgte kun 11 % coax som bredbåndsteknologi.

Det er således Norlys' opfattelse, at der på nuværende tidspunkt er mest, som taler for, at 5G befinder sig på samme produktmarked som fiber og coax.

¹ Se betragtning 169 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2018/1972/EU samt betragtning 23 i Kommissionens henstilling 2020/2245/EU.

² Se betragtning 26 i Kommissionens retningslinjer for markedsanalyse og vurdering af stærk markedsposition efter EU's regelsæt for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

Norlys anerkender dog, at 5G via router stadig er et relativt nyt produkt på detailmarkedet, og at der derfor stadig er en vis usikkerhed forbundet med, hvordan markedet udvikler sig.

Norlys finder det under alle omstændigheder ikke godtgjort, at 5G er substituerbar med kobber og fast trådløs. Det forhold, at Erhvervsstyrelsen vurderer, at 5G ikke er substituerbar med coax og fiber, medfører således ikke i sig selv, at 5G så må befinde sig på lavkapacitetsmarkedet – substitutionen med kobber og fast trådløs skal kunne godtgøres.

Hertil skal bemærkes, for så vidt angår hastighed, at Erhvervsstyrelsen selv konkluderer, tidligere i analysen, at det ikke kan afvises, for så vidt angår downloadhastigheder, at 5G er på samme produktmarked som coax og fiber, jf. Erhvervsstyrelsens udkast, side 19, sidste afsnit.

Og for så vidt angår kvalitet, viser Erhvervsstyrelsens egen forbrugerundersøgelse (Q11) også, at 87 % af husstande med bredbånd via fibernet oplever bredbåndsforbindelsen som "altid stabil" eller "næsten altid stabil". Det samme gør sig gældende for 85 % af husstande med coax og 86 % af husstande med 5G, mens det samme kun gør sig gældende for 73 % af husstande med kobber.

Endelig bemærkes, at datagrundlaget primært dækker perioden 2021-2023, ikke 1. halvår 2024, og at Erhvervsstyrelsen kun i begrænset omfang forholder sig til den sandsynlige, fremadrettede markedsudvikling, som nævnt indledningsvist.

Afgrænsning af engrosmarkedet

Norlys er enig med Erhvervsstyrelsen i, at der fortsat er grundlag for at afgrænse engrosmarkedet i et høj- og lavkapacitetsengrosmarked.

Norlys er desuden enig i Erhvervsstyrelsens vurdering af, at der skal foretages en bred afgrænsning af engrosmarkedet, således at både engrosprodukter med forskellige opsamlingspunkter og forskellige forædlingsgrader omfattes.